

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 1. junija 1881.

Obseg: Obravnave nekaterih kmetijstvo zadevajōчих stvari. — Dvajsetero pravil sadjerejcem. — Koliko je tičeje gnjezdo vredno. — Véliki ponočni pavlin. (Konec.) — Obćni zbor Matice slovenske 27. aprila 1881. v Ljubljani. (Dalje.) — Brata solunska in Slovenci. — Kaj se bo v Rimu godilo od 1. do 5. julija? — Nekaj o osebnih imenih kotrotanskih Slovencev. (Dalje.) — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Obravnave nekaterih kmetijstvo zadevajōчих stvari v državnem zboru dunajskem.

Ministerstvo kmetijstva, ĉegar proraĉun je bil 17. dne t. m. v zbornici poslancev dognan, je za različne potrebščine, ki se tičejo kmetijstva, za razpolaganje prejelo precej izdatnejših zneskov, kakor prejšnja leta, katere sme obrniti za redne in pa izredne stroške.

1. Za podpore (subvencije) družbam kmetijskim in drugim zavodom je prejelo 513.500 gold., od katerih je za redne stroške odloĉenih 186.000 gold., za izredne pa 327.500 gold.

2. V pripomoĉ uravnanju struge reke Zile (Gail) na Koroškem 30.520 gold.

3. Za pokonĉevanje trtne uši (phylloxera vastatrix) 22.000 gold.

4. Za osušenje moĉvirja pri Ogleji (Akvileji) na Primorskem 5000 gold.

5. V pripomoĉ uravnanja reke Adiže (Etsch) na Tirolskem 112.500 gold.

6. V pospeh živinoreje v Bukovini 200.000 gl.

Ko se je obravnaval proraĉun ministerstva kmetijstva v zbornici poslancev 13. dne t. m., bila je sprejeta resolucija zaradi živinske soli tako-le se glaseĉa: „Vlada se zopet pozivlja, naj dá sol za živino po niži ceni narejati, da jo gospodarji morejo rabiti pri reji svoje živine.“

Da bi se kmetovalcem v Avstriji pomnožili dohodki poljedelstva, je zbornici poslancev od družeb kmetijskih došlo več prošinj, naj se dovoli kmetovalcem, da smejo tobak pridelovati; vsled teh peticij je obveljala sledeĉa resolucija: „naj vlada po dogovoru z izvedenci temeljito prevdarja vprašanje: kako bi se pod tem pogojem, da si vlada pridrží pravico samoprodaje soli brez škode za državne dohodke, moglo kmetovalcem avstrijskim tako, kakor ogerskim, dovoliti pridelovanje tobaka.“

Finanĉni odsek zbornice gospōske je razpravo o postavi skupnega zneska zemljiškega davka 17. dne t. m. dovršil. Odsek je toliko pre naredil v tej postavi, da ima postava ves drugaĉen obraz, in sicer tak, da je zavržena vladna predloga. Po tej predruga-

ĉeni osnovi doloĉuje postava, da se ima zemljiški davek po dosedanji razmeri tako dolgo pobirati, dokler niso pritožbe (reklamacije) rešene, in še le potem naj novi zemljiški davek veljavo zadobi. Po takem je provizorij odstranjen, katerega je doloĉila vlada in ž njo vred tudi zbornica poslancev. Zdaj gre pa najprej za to, ali bo zbornica gospōska odobrila predloge svojega finanĉnega odseka ali ne. Će jih odobri, gré predrugaĉena postava zbornici poslancev nazaj v obravnavo.

Dvajsetero pravil sadjerejcem.

Sadjerejsko društvo v Altenburgu na Nemškem razglasilo je dvajsetero pravil, katera ugajajo tudi našim sadjerejcem. Po prevodu „Slov. Gosp.“ se glasijo ta pravila tako:

1. Na visokem kaže zasajati v prvi vrsti ĉešnjje, v nižavah slive (ĉešplje), po severnih in izhodnih rebrih jabolka, po južnih in zapadnih legah hruške. Ćešnji suša najmanj škoduje, sliva pa najveĉ mokrote prenaša.

2. Sadnemu ali pitanemu drevju najbolje ugaja vlažna ilovnata zemlja, ki vodo prepušĉa, in kjer še prej niso rastle sadunosna drevesa. Kjer voda zastaja, ondi ni dobro za pitovno drevje. Treba je drenaže.

3. Jeseni naj se izkopljejo velike jame drevesom. Pozimi kaže jame z gnojnico zalivati, drevesa pa naj se v nje posajajo še le spomladi.

4. Ako sami ne umemo ali ne moremo vzrediti lepih mladih drevesc, ne kupujmo jih kjer si bodi, ampak jemljimo jih iz dobrih drevesnic. Pri izbiri bodimo sami priĉujoĉi. Izberimo zdrava drevesca z moĉnim korenjem, ki v drevesnicah ravna kot sveĉa stojé in uže 1–2letni les za krone imajo.

5. Zastran sort moramo biti opazni ter ozir jemati v kakošno zemljo hoĉemo drevesce vsaditi, ali je lega topla ali hladna, zemlja mokrotna ali sušna.

6. Jabolka in hruške se zasajajo po 10 metrov narazen. Za prvi ĉas, ko še jabolĉno ali hruševno drevo ni dovolj vzraščeno, posadi se na gole prostore nekaj sliv, da imamo prej od zemlje kaj haska. Poznej zamoremo slive zopet odpraviti. Na planjavah naj stojijo vrste jabolĉnih dreves po 400–500 korakov narazen.

7. Predno drevo vsadimo, prirežemo najmoĉnejše korenine, kolikor moĉ gladko ter pomoĉimo jih v ilovnato vodo. Će se prikaže na prerezkih korenin rujav rob pri skorji, kaže to, da je drevesce po zimskem mrazu oškodovano. Tenkih koreninic ali mustaĉev pa ne smemo porezati.